

Vad har vi åstadkommit?

Linköping 171108

Stina Olofsson, Jordbruksverket

Greppa Näringens databas

Innehåll

- N, P och K -flöden
- Grödfördelning
- Djurslag
- Stallgödselslag
- Spridningstidpunkter
- Jordart
- Bearbetning
- Beräknad ammoniakförlust

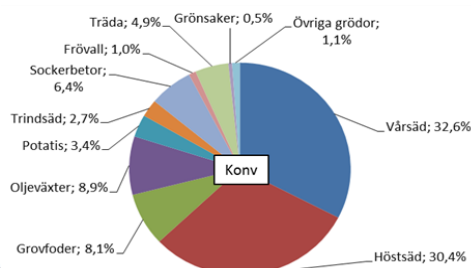
Gårdsdata med växtnäringsbalanser

- › Databas ca 18 000 balanser från 8000 gårdar
 - › redovisat t o m 2006, 2007, 2010, 2011, 2013
- › Sammanställning för typgårdar;
 - › växt-, mjölk-, gris-, nötkött-, och blandade gårdar
- › Fyra rådgivningsbesök varav 2 balanser- exakt samma gårdar före och efter rådgivning, ca 3000
- › Uppskalning beroende på antal besök på gårdarna

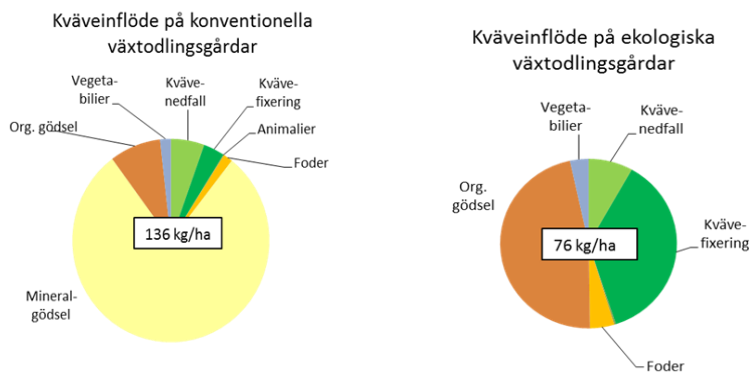

Resultat från gårdarna

- › Fler gårdar, fler län efterhand
- › Uppdelning på konventionella och ekologiska gårdar inom typgårdar
- › "Miljömålsavstämning" => "Åtgärdsuppföljning"

Data från gårdarna visar näringsflöden

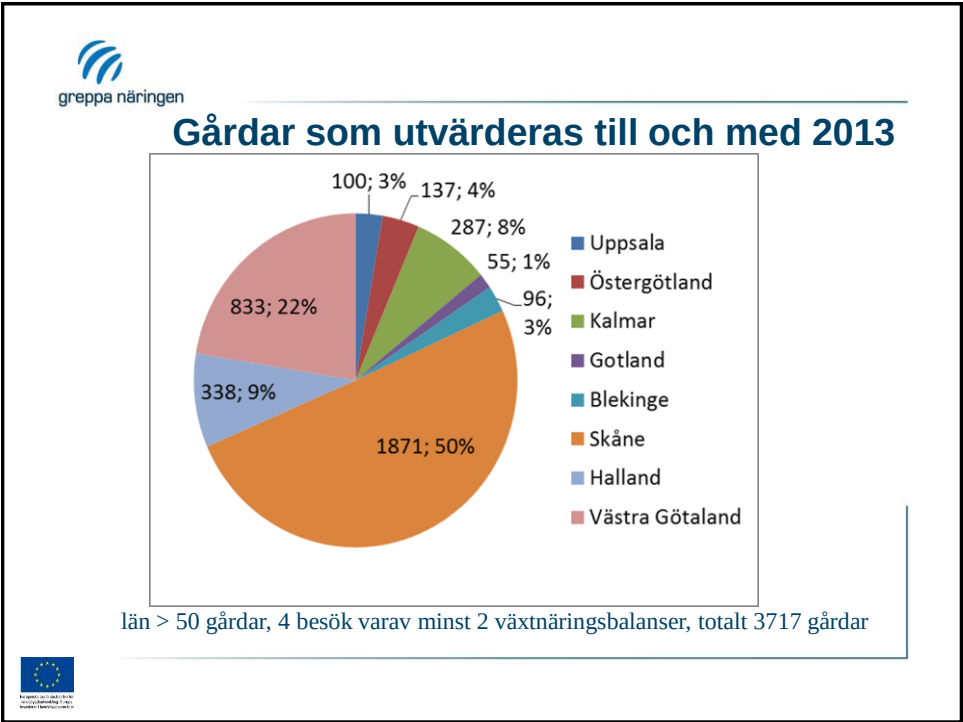
Konventionella växtodlingsgårdar
Ekologiska växtodlingsgårdar

Resultat från gårdar

- › Överskott i balanser från gårdarna
- › Beräkning/ uppskattning av:
 - › Utlakning av kväve
 - › Ammoniäkförluster
 - › Lustgasavgång
 - › Fosfor

Konventionella växtodlingsgårdar
Ekologiska växtodlingsgårdar

greppa näringen

Jämförelse första-senaste växtnäringsbalansen

Produktion	Antal gårdar	Skåne %	Västra Götaland %	Öster-götland %	Kalmar %	Halland %
konv. gårdar						
Växtodling	965	64	17	5	2	3
Mjök	958	42	25	2	13	11
Gris	128	73	32	5	9	27
Kött ­ djur	127	31	31	6	17	7
Totalt	2 854					

Europeiska unionens flagga
Finansierad av Europeiska Unionen
Kvalitet i livsmedelskedjan

Djurtäthet och åkerareal t o m 2013

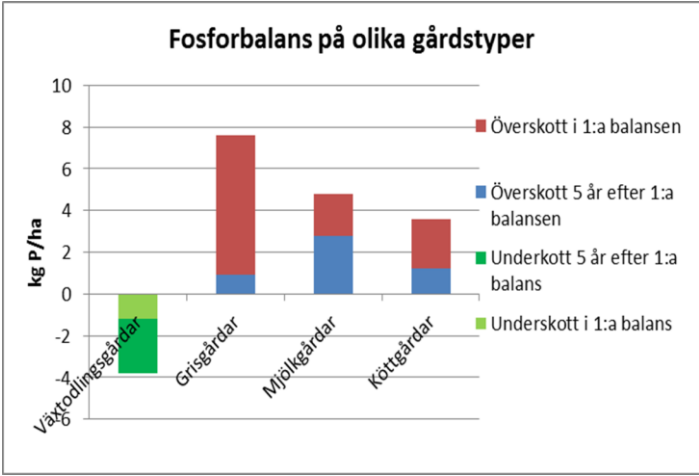
Produktion	Första balans		Senaste balans	
	Djur (de/ha)	Medelareal (ha)	Djur (de/ha)	Medelareal (ha)
Växtodling		134		149
Mjök	1,07	84	1,04	100
Gris	0,94	135	0,87	164
Kötttdjur	0,59	81	0,64	90

Upprepade balanser 2001- 2013

Upprepade balanser 2001- 2013

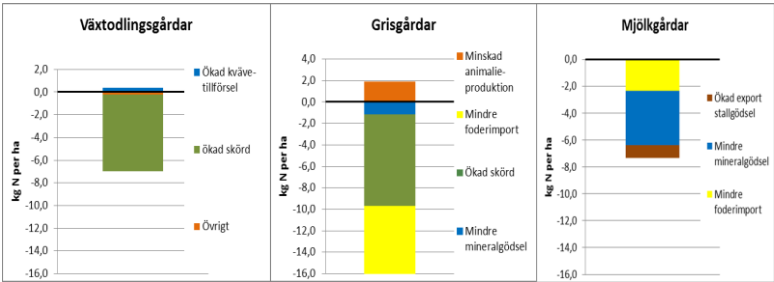

Statistiskt signifikant

Orsak till minskat kväveöverskott

Faktorer i den del av stapeln som är ovanför nollinjen ökar överskottet och de som visas under, minskar det

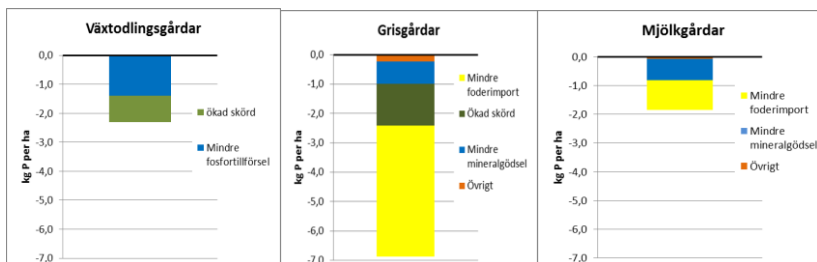

Ej sign. gris= blått, orange

Orsak till minskat fosforöverskott

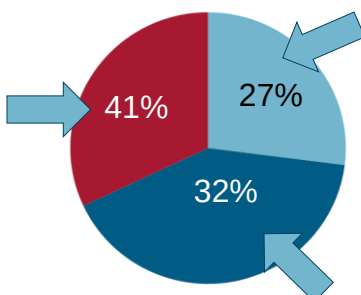
Faktorer i den del av stapeln som är ovanför nollinjen ökar överskottet och de som visas under, minskar det

Uppskalning av effekter 2001-2013

Areal ansluten till Greppa Näringen

Beräknade effekter på gårdar som har minst två balanser och 4 rådgivningar

Räknat med hälften så stor effekt på gårdar som fått 1-3 besök

Total areal: 703 000 ha

Antaget samma effekt på de gårdar som fått 4 rådgivningar

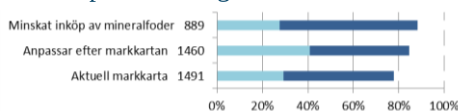
Miljöeffekter på gårdarna, årlig minskning

- › Kväveutlakning, rotzon, -1 000 ton
- › Ammoniakavgång -280 ton
- › Lustgas -3500 ton koldioxidekvivalenter
- › Fosfor -2,1 kg per ha mindre inflöde än utflöde

Ex. Miljömålsavstämning besök 1B, fosfor

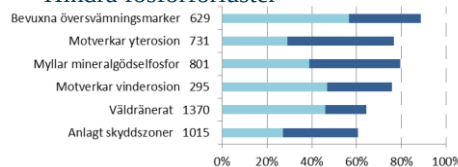
Anpassa fosforgivor

Ljus blå fält är att man gjort detta innan man gått med i Greppa (före 2000)

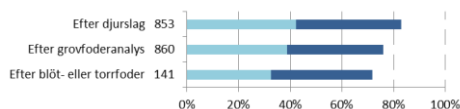
mörk blå färg att man gjort detta efter man gått med i Greppa (efter år 2000)

Hindra fosforförluster

Svaren är angivna i % av de gårdar där åtgärden är aktuell

Anpassa fosfor i foder

greppa närings

Ex. Åtgärdsuppföljning på mjölk- och nötgårdar

Sedan jag fick min första rådgivning från Greppa Närings...

... har jag ökat effektiviteten genom:

- ökad livslängd hos korna	Ja, i stor utsträckning	Ja, i viss utsträckning	Nej	Inte aktuellt	Redan gjort
- sänkt rekryteringsprocent					
- sänkt inkalvningsålder					
- sänkt uppfödningstid på köttdjur					
- följa ungjurens tillväxt på betet					

... har jag en effektivare täckning över flytgödsel och/eller urinbehållare genom:

- svämtäcke	Ja, i stor utsträckning	Ja, i viss utsträckning	Nej	Inte aktuellt	Redan gjort
- flytande täckning					
- lecakulor eller motsvarande					
- tak					

Europeiska unionens flagga
EU:s flagga
Kontroll av kvaliteten i EU

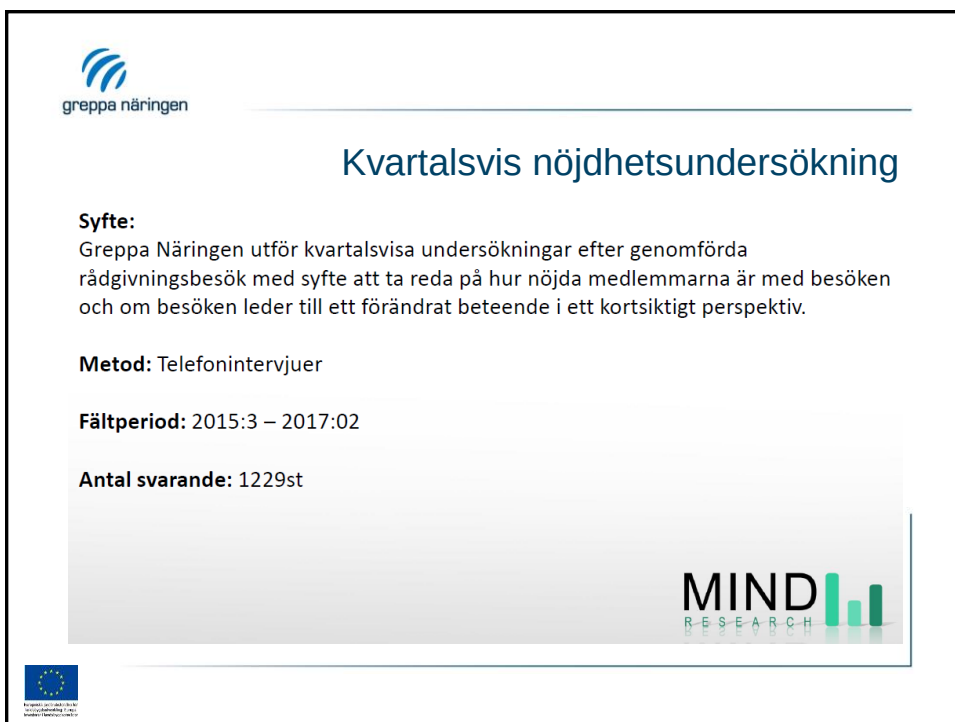
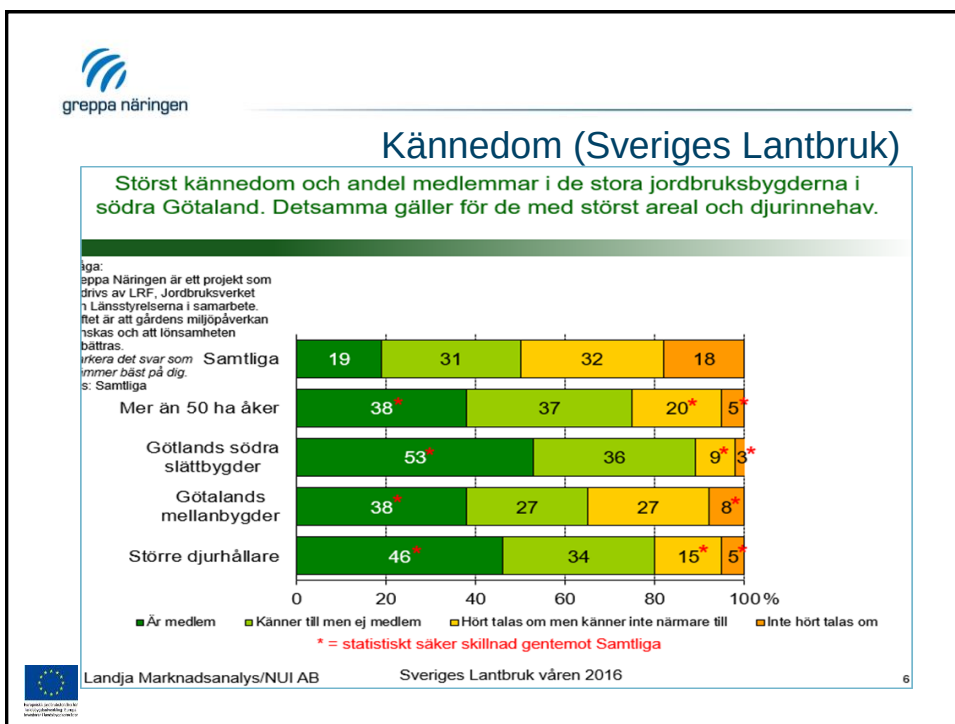
greppa närings

Enkätundersökningar

- › Egna: Jordbruksverket, ibland länsstyrelser
Lantbrukarnas nöjdhet, kvartalsvis
 attityder till miljöfrågan
Rådgivarnas syn på projektet
- › Andras:
 Kompetensutveckling i landsbygdsprogrammet
 - › SLU, SCB, konsulter

Europeiska unionens flagga
EU:s flagga
Kontroll av kvaliteten i EU

Index 60 är godkänd nivå

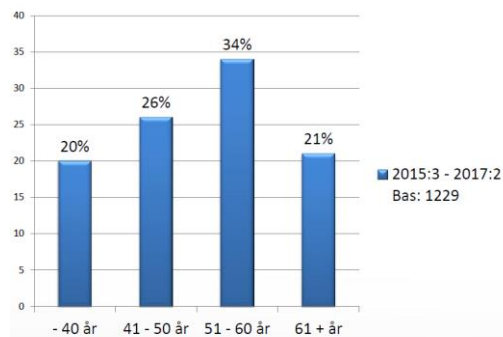
Formeln för att beräkna index = (medelvärde – 1) x (100/4)

Indexnivåerna klassificeras enligt följande indelning:

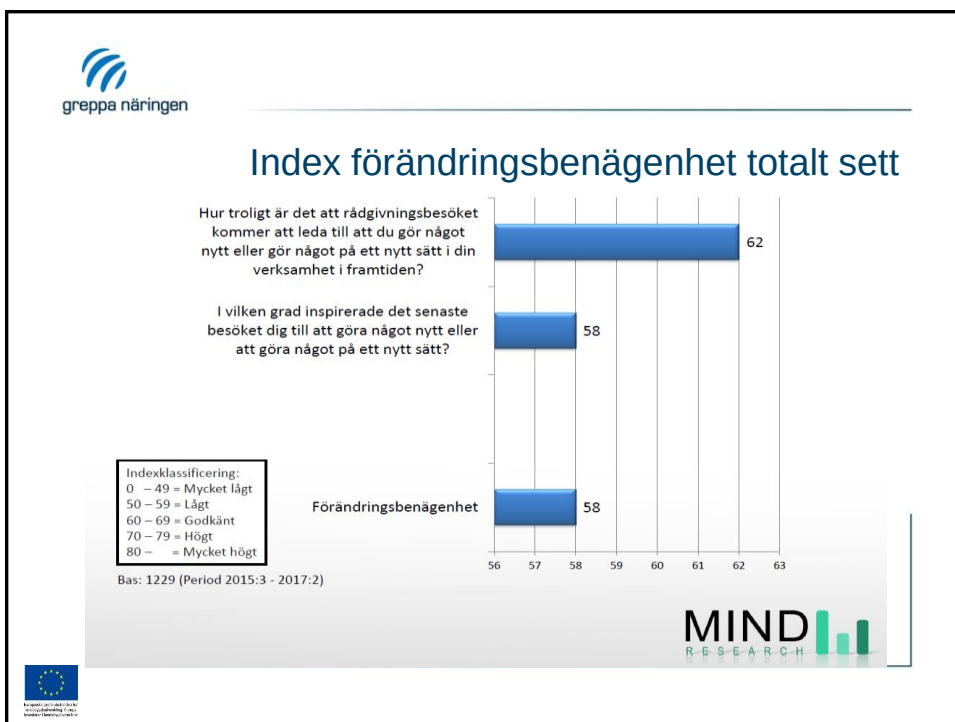
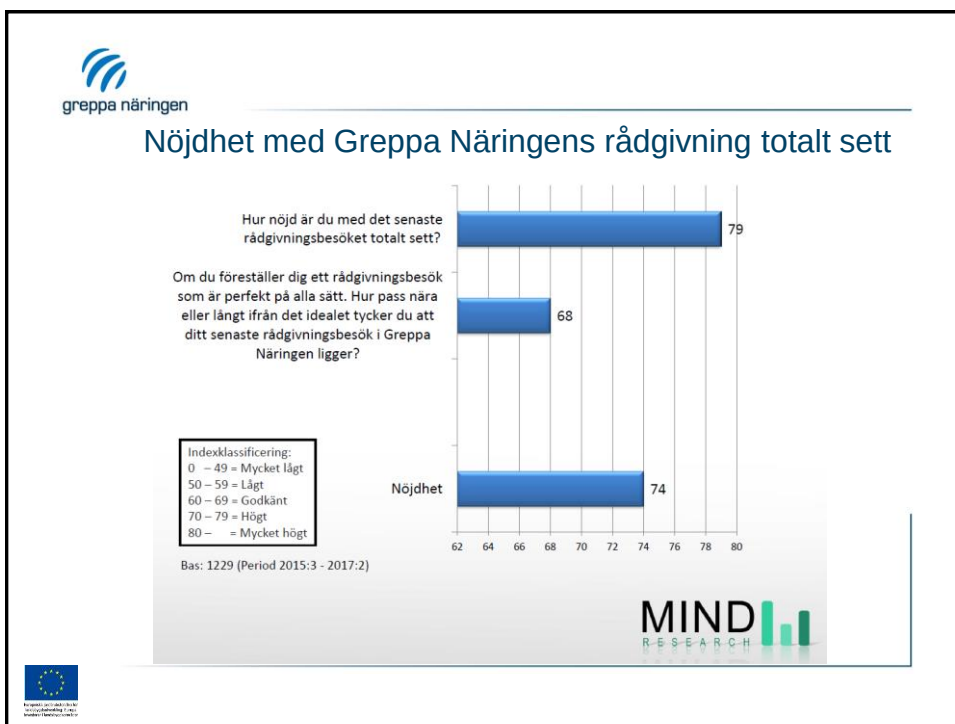
- 0 – 49 = Mycket lågt
- 50 – 59 = Lågt
- 60 – 69 = Godkänt
- 70 – 79 = Högt
- 80 – = Mycket högt

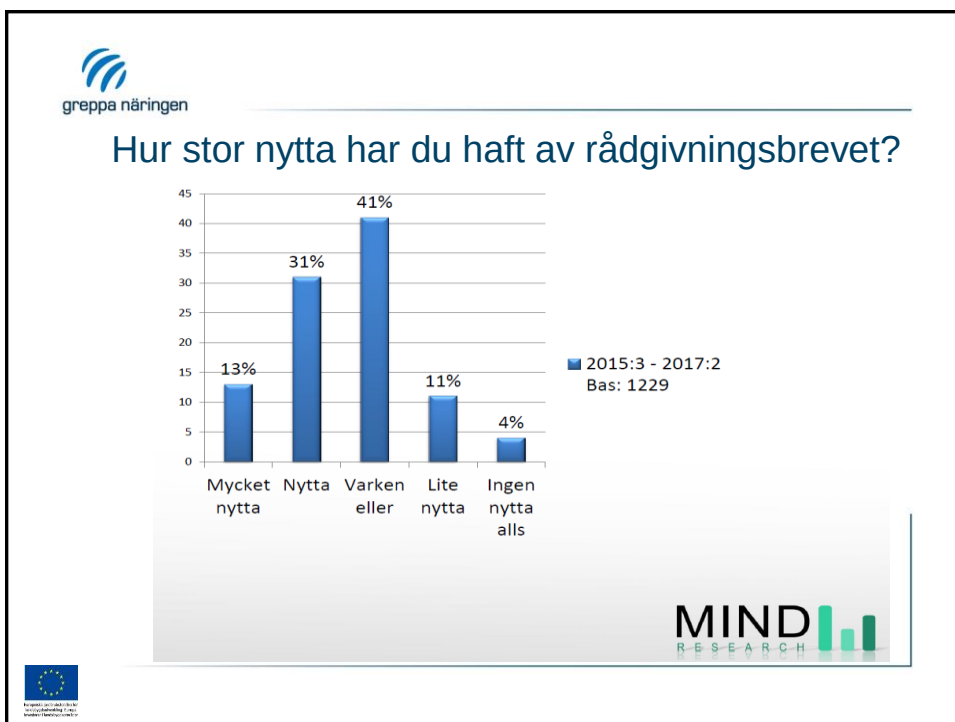
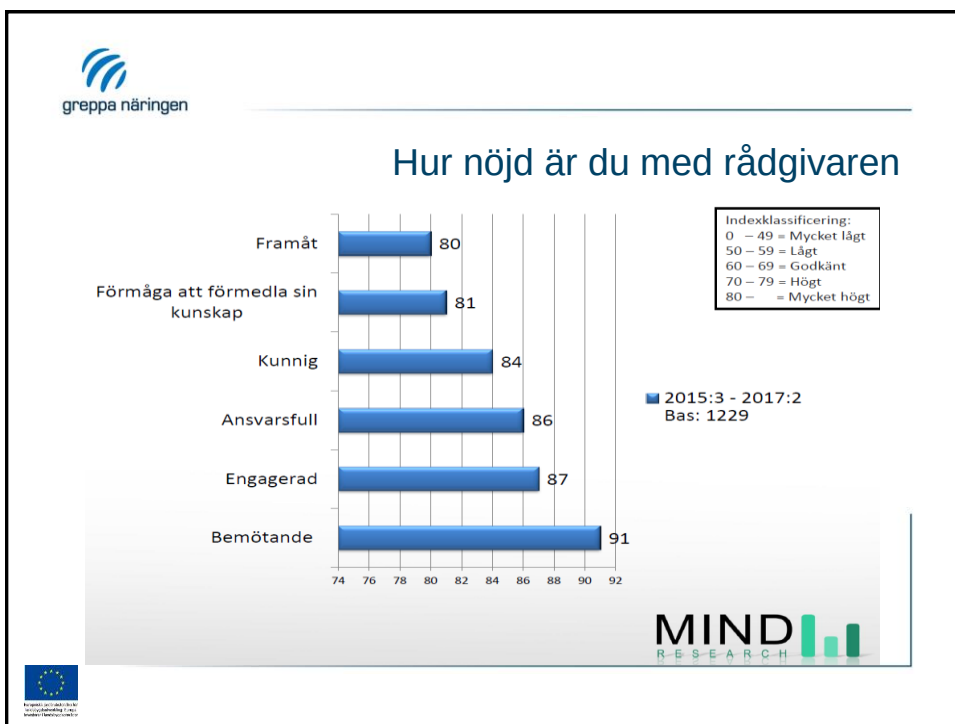

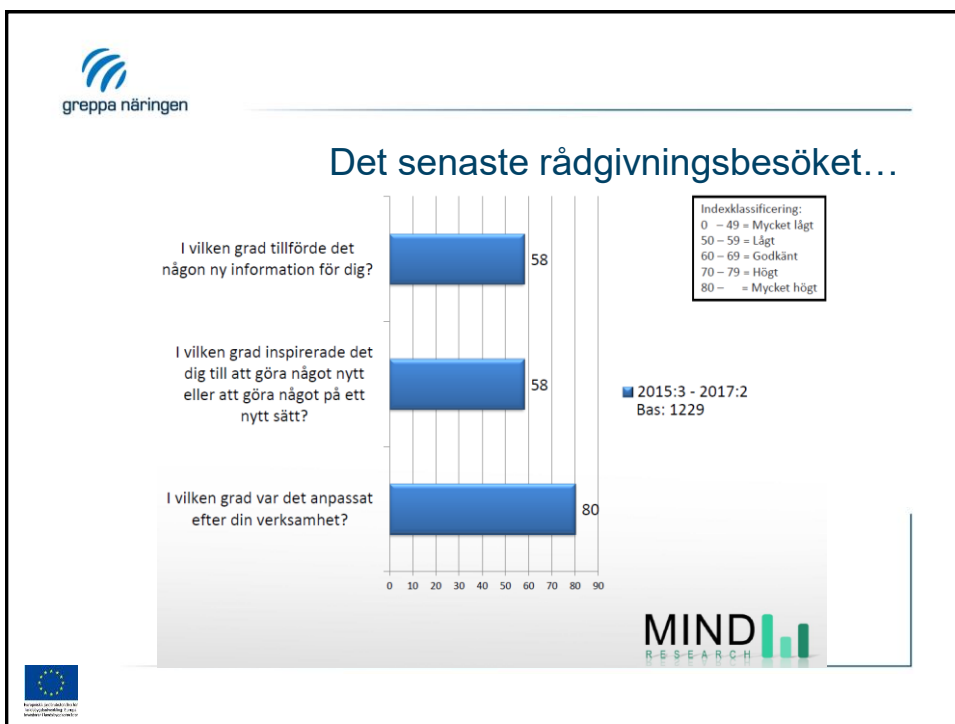

Fördelning -lantbrukarens ålder

 greppa näringen

... något du vill framföra?

De bör vara pålästa inför kundbesöket.

Rådgivarna borde kanske vara lite mer pålästa om gården dit de ska.

De bör marknadsföra sig bättre. Jag letade mig själv fram.

Väldigt kompetent personal som förstår inte bara teoretiskt utan även i praktiken.

Att de ska vara mer hörsamma när de kommer och lyssna in våra frågor.

Jag önskar få nyhetsbrevet hemskickat.

Lite mer frekventa rådgivningsbesök.

Man kanske skulle lägga mer tid på uppföljning för att få kontinuitet i allt. Konsulten får mycket input när han är ute och detta bör förvaltas och förmedlas.

 greppa näringen

Forskar har fått tillgång till databasen

- › Ekologiska gårdars växtnärlingsflöden, SLU
- › Upprepade balanser på mjölkgårdar; SLU
- › Drivkrafter för miljöåtgärder på mjölkgårdar, LU
- › Ekonomi i miljö-rådgivning
- › Trender i åar, SLU

 AgriFood
economics centre

Policy Brief
Nummer 2015:1

Östersjön mår bättre när lantbrukare Greppa Närigen

Näringsläckage från jordbruksmark orsakar övergödning i Östersjön som i sin tur leder till algblooming, syrebrist, bottenöd och en utarmad biologisk mångfald. För att minska näringsläckaget finns rådgivningsprogrammet Greppa Närigen. I denna Policy Brief analyserar AgriFood effekterna av programmet. Resultaten visar att:

- Ökad rådgivning minskar kväveläckaget och ökar skördarna.
- Bättre skördar ger högre förtärlingsvärden vilket täcker kostnaderna för rådgivningen.
- Rådgivningen är sammantaget till nytta både för miljön och för jordbrukets lönsamhet.

Utvärdering av landsbygdsprogrammet

Slututvärdering svenska landsbygdsprogrammet 2007-2013

Utvärderingsrapport 2016:3

*Greppa Näringen får
beröm för att arbetet
kan utvärderas.
Effekter har uppnåtts
Januari 2017*

Var finns resultaten?

<http://www.greppa.nu/om-greppa/om-projektet/resultat.html>

Verksamhetsberättelse 2015

Startsida Våra tjänster Ansök Mitt och Minus Brevhyrer Om Greppa Greppa och du

Om Greppa

Kontakt

Om projektet

Kontakt

Regionalt

Om verksamheten

För media

Logga

För media

Här hittar du som journalist snabbast fakta om Greppa Närings och kontakter för projektet.

Fakta om Greppa Närings

- Greppa Närings erbjuder jordbrukare i hela landet gratis rådgivning.
- ✓ Allt fler ser till miljön och ekologiska produkter och bra för jordens ekonomi.
- ✓ Vi arbetar med åtgärder som ökar i samband med miljö- och klimatförändringar.
- ✓ Projektet är ett stöd till jordbrukarna i den svenska jordbrukssektorn.
- ✓ Greppa Närings finansieras av Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet är ett av de viktigaste av den svenska staten och EU.

Stina Olofsson
Projektsamordnare för Greppa Närings planerat på jordbruksvetenskap, Svalöv

stina.olofsson@jordbruksverket.se, 070 900 52 31

Projektmål

Greppa Närings mål är:

- ✓ ökad ekologisk produktion i jordbruket
- ✓ ökad ekologisk produktion i jordbruket
- ✓ ökad ekologisk produktion i jordbruket

Relaterade nyheter

Först Årets Ökologiska guld
23 september 2014 - 11:45
Världens mest ekologiska jordbrukare i Årets Ökologiska guld.

Landsbygdsprogrammet
23 september 2014 - 11:45
Ökat rådgivning till jordbrukare i hela landet.

Länkar

Projektet Greppa Närings drivs av:

- Jordbruksverket
- Landsbygdsprogrammet, LRF
- Landsbygdsprogrammet

Projektsamarbeten

Greppa Närings samarbetar med:

<http://www.greppa.nu/om-greppa/for-media.html>

Var finns resultaten?

- › Resultatkompendium
- › Nöjdhetsundersökningar

Miljöeffekter på Greppa Näringens gårdar
- resultat från rådgivningen 2001-2013
Samarbetsföretag av Hans Nilsson, Länsstyrelsen Väster och Hans Christens, Jordbruksverket

<http://www.greppa.nu/om-greppa/om-projektet/resultat.html>

- › Resultatfilm:

<https://www.youtube.com/watch?v=eJC3t2KTMYY>

Resultat= Frivilligt arbete före lagstiftning

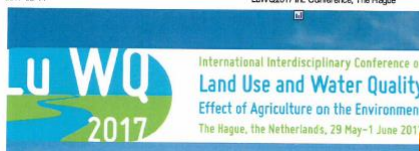
- › Regering och olika departement
- › Jordbruksverket
- › LRF
- › Länsstyrelser

Sveriges väg får internationell uppmärksamhet

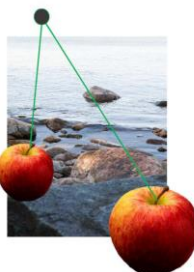
2017-02-14

LUWQ2017 Int. Conference, The Hague

Lecture Hall Rembrandt

Special Session 2.i Achieving water quality through voluntary measures: Delivery in practice
Chairs: Bob Middleton (United Kingdom) and Stina Olofsson (Sweden)

Workshop:

Low-hanging fruits in eutrophication management of the Baltic Sea?

Are there still unused cheap nutrient abatement opportunities? Can abatement costs be reduced and sea conditions be improved by changing the policy mix? This workshop welcomes practitioners and scientists to discuss ways forward for Swedish eutrophication policy in an international context.

Date: Thursday 16th February 2017, 9.30 – 17.00.

Europeiska unionens flagga
 greppa näringen

Lantbrukare får återkoppling om resultat

Kväveläckaget minskar på Greppa Näringens gårdar

Hösten är den mest kritiska perioden för kväveförluster. Nu kan vi konstatera att tidpunkten och metoden för jordbearbetning och stallgödselspridning under hösten har förändrats på gårdar som medverkar i Greppa Näringen och att detta har påverkat kväveutlakningen.

På gårdar utan djur har överskotten av kväve i växtnäringens balanserna minskat med över 10 procent, vilket minskar risken för kväveläckage och utsläpp av klimagaser från marken. Minskade överskott har Greppa Näringen redan tidigare kunnat förklara med minskad införsel av kväve med foder och mineralgödsel på djurgårdar, och med större bortförsel med grödorna på växtodlingsgårdar. Men nu har vi även sett förändringar i fält som påverkar kväveutlakningen på hösten.

– Det är glädjande att vi nu kan se statistiskt signifikanta förändringar av de åtgärder som gjorts på gårdarna och att de faktiskt har en påtaglig effekt för att minska lantbrukets miljöpåverkan. Många mindre förändringar ger på sikt resultat tillsammans, säger Stina Olofsson, projektledare för Greppa Näringen.

• Tidpunkten när man plöjer upp vall på mjölkgårdarna har förskjutits från tidig höst till senare under hösten eller till våren. Stora mängder näringsämnen frigörs när vallen bryts. Om man undviker tidigt valbrott frigörs kvävet betydligt senare från rötter och skördarester och den växande vallgrödan kan ta upp kväve under en längre period. Utlakningen av kväve med höst- och vinterregn blir därmed mindre.

Vi har beräknat att förändringarna som beskrivs ovan statistiskt signifikant har minskat utlakningen med drygt fem procent av den del av utlakningen som kan påverkas vid odlingen. ■

Medlemsbrev januari 2017

Läs bland annat om hur kväveläckaget har minskat på gårdarna som är medlem i Greppa Näringen. Träffa Fredrik Jerlström som strukturerat kalkat 150 av sina 221 hektar åkermark.

Ladda hem
 Beställ

Europeiska unionens flagga
 greppa näringen